

Vuosikertomus 2013

A-Kiltojen Liitto ry

Sisällysluettelo:

YLEISTÄ	5
VARSINAISEN TOIMINNAN VASTUUALUE	6
Jäsenpalvelut – tuki A-killoille	6
Aluetyö	6
Koulutus- ja virkistystoiminta	7
Viestintä- ja tiedotustoiminta	9
Naistoiminta	10
Kehittäminen	11
Vaikutusten arviointi ja toiminnan seuranta	12
Hallinto ja yhteistyö	12
Varsinaisen toiminnan henkilöstö	13
Talous	14
PÄIHDEASIAMIESTOIMINNAN VASTUUALUE	14
Asiakastyö	14
Muu vaikuttamis- ja tiedotustoiminta	14
Yhteistyösuhteet	15
Tavoitteiden seuranta	15
<i>Liite 1: Liitetaulukot</i>	16
<i>Liite 2: Avoin vetoamus päihteettömien asumispalvelujen ja päihteettömän elinympäristön puolesta</i>	19
<i>Liite 3: A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset</i>	20
<i>Hyvinvointitavoite: Elämisenhallinnan parantuminen</i>	20
<i>Hyvinvointitavoite: Osallisuus ja sosiaaliset verkostot kehittyvät</i>	21
<i>Hyvinvointitavoite: Sosiaalisen verkoston synnyttäminen edistämään päihdetoipumista</i>	22
<i>Liite 4: A-Kiltojen Liiton luottamustehtävät</i>	23
<i>Liite 5: A-Kiltojen Liiton edustukset 2013</i>	24
<i>Liite 6: Henkilöstö 2013</i>	25

A-KILTOJEN LIITTO RY

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2013

YLEISTÄ

A-Kiltojen Liitto ry on vuonna 1968 perustettu päihdetoipujayhdistysten valtakunnallinen keskusjärjestö. A-Kiltojen Liiton tarkoituksena on toimia jäsenyhdistysten (A-kiltojen) valtakunnallisena kattojärjestönä, edistää jäsenyhdistysten toiminnan kautta päihdeongelmaisten omaehtoisia pyrkimyksiä parempaan elämänlaatuun, edistää jäsenyhdistysten omatoimisuuteen perustuvaa toimintaa, harjoittaa ehkäisevää päihdepoliittista toimintaa, käsitellä ennakkoluulottomasti päihdekysymyksiä ja pyrkiä poistamaan päihdekysymyksiin, jäsenyhdistyksiin ja niiden jäseniin kohdistuvia ennakkoluuloja, sekä edistää päihdeasiakkaiden lakiin perustuvien oikeuksien toteutumista (säännöt 2 §). A-Kiltojen Liiton perustehtävä on yhdistysmuotoisen vertaistukitoiminnan tukeminen A-killoissa ja päihdeasiakkaiden edunvalvonta.

A-Kiltojen Liiton johto- ja taloussäännön perusteella toiminta jakautuu kahteen vastuualueeseen, jotka ovat varsinainen toiminta ja päihdeasiamiestoiminta. Hallituksen puheenjohtaja toimii toiminnanjohtajan ja päihdeasiamiehen esimiehenä.

Vuosi 2013 oli A-Kiltojen Liitossa toipumistarinan teemavuosi. Aihetta pidettiin esillä niin tiedotuksessa, koulutuksissa kuin tapahtumissakin. Toipumistarinat nousivat esiin mm. uusimuotoisissa aluetapaamisissa.

Toimintavuoden aikana hyväksyttiin A-Kiltojen Liiton jäseniksi kaksi uutta A-kiltaa: Nokian ja Taivalkosken A-killat. Lahden A-killan toiminta käynnistyi uudelleen vuosien hiljaiselon jälkeen. Toimivia A-kiltoja oli vuoden aikana 58. Jäsenrekisterissä on vuoden lopussa 88 A-kiltaa.

A-Kiltojen Liitto ry:n keskustoimisto sijaitsee Tampereella, aluetoimistot Oulussa ja Hyvinkäällä. Hyvinkään aluetoimisto lakkautettiin 1.5. alkaen ja sieltä käsin aikaisemmin A-killoille annetut palvelut siirtyivät Tampereelta tuotettaviksi. A-Kiltojen Liitto ry:n varsinainen toiminta rahoitettiin pääasiassa Raha-automaattiyhdistyksen yleisavustuksella. Päihdeasiamiestoimintaan saatiin Ray:n kohdennettu toiminta-avustus.

VARSINAISEN TOIMINNAN VASTUUALUE

Jäsenpalvelut – tuki A-killoille

A-Kiltojen Liiton jäsenyhdistykset ovat yhdistyslain mukaisia itsenäisiä yhdistyksiä. A-Kiltojen Liiton jäsenyys edellyttää kuitenkin, että A-killat noudattavat A-Kiltojen Liiton yhdessä hyväksytyjä arvoja ja toimintaperiaatteita sekä huolehtivat jäsenmaksunsa A-Kiltojen Liitolle. Jäsenyytensä vastineeksi A-killat saavat palveluita A-Kiltojen Liitolta ja voivat sen kautta osallistua valtakunnalliseen yhteistyöhön ja vaikuttamistoimintaan.

A-Kiltojen Liiton tarjoaa jäsenilleen seuraavia palveluita:

- aluetyö sisältäen alueellisen yhteistyön vahvistamisen ja A-killan tuki- ja neuvonta-palvelut
- koulutus- ja virkistystoiminta
- tiedottaminen ja viestintäpalvelut
- naistoiminta

Aluetyö

Aluetyö on A-Kiltojen Liiton ydinpalvelu, jonka tavoitteena on, että päihdetoipujien ja heidän läheistensä tavoitettavissa on avoimia ja terveitä A-kiltayhteisöjä, jotka muodostavat A-Kiltojen Liiton. Aluetyötä ei voi tehdä kaikilla A-kiltojen toiminta-alueilla samalla tavalla. Palveluodotukset ja kyvyt vastaanottaa palvelua ovat hyvin erilaiset. Myös toimintaympäristöissä merkittäviä on eroja.

Aluetyön sisällölliset kehittämistoimet konkretisoituivat vuonna 2013. Aluetyöryhmä, toiminnanohjaus ja -ohjaaja termeistä luovuttiin. Toiminnanohjaaja nimike muuttui järjestökoordinaattoriksi ja tehtävänkuvausta päivitettiin. Henkilöstössä tapahtui muutoksia ja Etelä-Suomen aluetoimisto lakkautettiin työntekijän eläköitymisen yhteydessä. Rekrytointihaasteiden vuoksi henkilöstö ei koko vuoden ajan ollut täysimääräinen.

Työn painopiste siirtyi työntekijöiden A-kiltakohtaisista matkoista alueelliseen kouluttamiseen ja A-kiltojen keskinäisen vertaistuen ja yhteistoiminnan tukemiseen. Aluetyössä keskeiseksi nostettiin A-kiltojen keskinäisen verkostoitumisen ja yh-

- A-Kiltojen Liiton kevät-, kesä- ja syyspäivät
- taloudellinen tuki A-killalle
- muuta tukea ja neuvontaa

Vähävaraisten jäsenyhdistysten avustamiseen käytettiin 3697 euroa (2012=2500 euroa). Avustusta myönnettiin hallituksen päätöksillä seitsemälle yhdistykselle. Liiton taloudellinen tuki kouluksiin osallistumisessa oli yhteensä 9024 euroa (2012=8530 euroa). Jäsenmaksuvapautusta haki viisi yhdistystä, joille se myös myönnettiin. Jäsenmaksuvelvoitteen huolehti 51 jäsenyhdistystä.

Liite 1:

Liitetaulukot (A-kiltatoiminnan tunnuslukuja)

teistoiminnan tukeminen. Aluetyöryhmät avattiin A-kiltojen vapaaehtoisille tarkoitetuiksi aluetapaamisiksi, joissa keskeistä on A-kiltakuulumisten vaihto, virkistäytyminen sekä yhteisistä asioista tiedottaminen ja sopiminen. Aluetyönä järjestettyjä aluetapaamisia toteutui kullakin alueella neljä, joista yksi leirimuotoisena. Itä- ja Kaakkois-Suomen tapaamiset yhdistettiin keskenään. Tapaamisiin osallistui yhteensä yli 500 A-kiltalaista 45 A-killasta. Osallisuus vahvistui aiempaan verrattuna.

A-killoille tarjottiin järjestökoordinaattoreiden toimesta edelleen neuvonta-apua, pääasiassa sähköpostilla ja puhelimitse. Uusina toimintamuotoina järjestökoordinaattorit toteuttivat kehittämispäiviä A-killoissa sekä alueellisia koulutuspäiviä. Kohdennettua vertaistapaamista kokeiltiin Etelän A-kiltojen puheenjohtajille. Osallistujia oli seitsemästä eri A-killasta. Tilaisuus oli onnistunut ja tuotti kannanoton päihdeettömien tilojen ja asumispalveluiden turvaamisesta. Tapaamisia päätettiin jatkaa ja kokeilla muillakin alueilla.

Järjestäytyneen vertaistuen tarpeeseen reagoitiin, kun Sipoosta ja Inkoosta otettiin yhteyttä uuden A-killan perustamiseksi.

Etelässä kokeiltiin päihdetoipujien läheisille suunnattua vertaistukitapaamista, mutta se ei tavoittanut osallistujia. Aluetyönä toteutettiin kolme A-killan hallintoa ja yhdistystoimintaa vahvistavaa koulutuspäivää (Oulu, Lahti ja Espoo). Koulutuspäiviin

osallistui yhteensä 38 A-kiltalaista kymmenestä eri A-killasta. Myös kiltakoutseja tuettiin alueellisella tapaamisella pohjoisessa. Aluetyöllä tavoitettiin kaikki jäsenjärjestöt, joista 54 kohtaamalla A-Kiltojen Liiton järjestämissä tilaisuuksissa.

Aluetyön suoritteita on liitteen 1 liitetaulukoissa 6–8.

Taulukko 1. Aluejako ja toimivat A-killat 31.12.2013 (58 A-killaa)

Etelä-Suomen alue:

- Asikkalan A-killta ry
- Espoon A-killta ry
- Helsingin A-killta ry
- Hollolan A-killta ry
- Hyvinkään A-killta ry
- Kirkkonummen A-killta ry
- Lahden A-killta ry
- Lohjan A-killta ry
- Lopen A-killta ry
- Läntisen Uudenmaan A-killta ry
- Nurmijärven A-killta ry
- Poppoo 6 A-killta ry
- Porvoon A-killta ry
- Riihimäen Seudun A-killta ry
- Vantaan A-killta ry

Itä-Suomen alue:

- Iisalmen A-killta ry
- Jyväskylän A-killta ry
- Kuopion A-killta ry
- Laukaan A-killta ry
- Outokummun A-killta ry
- Nurmeksen A-killta ry
- Pieksämäen A-killta ry
- Rautavaaran A-killta ry
- Savonlinnan A-killta ry
- Siilinjärven A-killta ry
- Varkauden A-killta ry

Kaakkois-Suomen alue:

- Anjalankosken A-killta ry
- Etelä-Saimaan A-killta ry
- Imatran A-killta ry
- Kymen A-killta ry
- Pohjois-Kymen A-killta ry

Länsi-Suomen alue:

- Harjavalan A-killta ry
- Hämeenlinnan Seudun A-killta ry
- Jämsänjokilaakson A-killta ry
- Kangasalan A-killta ry
- Keuruun A-killta ry
- Laitilan Seudun A-killta ry
- Mäntän Seudun A-killta ry
- Nokian A-killta ry
- Savonlinnan A-killta ry
- Salon Seudun A-killta ry
- Seinäjoen A-killta ry
- Tampereen A-killta ry
- Turun A-killta ry
- Uudenkaupungin A-killta ry
- Vaasan A-killta ry

Pohjois-Suomen alue:

- Jokilaaksojen A-killta ry
- Kajaanin A-killta ry
- Kemin A-killta ry
- Keskipisteen A-killta ry
- Koillis-Lapin A-killta ry
- Kuusamon A-killta ry
- Oulun A-killta ry
- Pyhäjärven A-killta ry
- Raahen A-killta ry
- Taivalkosken A-killta ry
- Tornion A-killta ry
- Ylä-Kainuun A-killta ry

Koulutus- ja virkistystoiminta

A-Kiltojen Liiton järjestämän koulutustoiminnan tarkoituksena on tukea ja antaa valmiuksia A-killtojen yhdistysmuotoiselle vertaistukitoiminnalle ja päihdeasiakkaiden edunvalvojana toimimiselle. Koulutusta tarjotaan vain jäsenpalveluna. A-killat arvot ja ajankohtaisuus ovat merkittäviä tekijöitä koulutussisältöjä suunniteltaessa. Kokemusasian-tuntijoita kuullaan koulutusten suunnittelussa.

Koulutuskalenterissa 2013 oli yhdeksän valtakunnallista koulutustapahtumaa, joista yksi jouduttiin peruuttamaan osallistujien vähäisyyden vuoksi. Yksi tapahtumista oli naisille suunnattu voimava-

rapäivät. Koulutuksesta kerätyn palautteen perusteella A-Kiltojen Liiton koulutustoiminta sai osallistujilta yleisarvosanan 4,5 (2012=4,5) asteikolla 1–5.

Koulutussisällöissä huomioitiin A-kiltatoiminnan teemavuosi ja tarkasteltiin A-kiltatoimintaa yhteisöllisyyden näkökulmasta. Yhdistysviestinnäpäivillä harjoiteltiin puheviestintä- ja ilmaisutaitoja. Vuoden 2013 aikana järjestettiin ensimmäinen vertaisliikuttajien tapaaminen ja koulutettiin uusia kiltakoutseja. Näillä tapahtumilla tuettiin Selvästi metsässä toiminnan toteutumista A-killoissa.

Kouluttajina toimivat pääasiassa A-Kiltojen Liiton työntekijät ja vertaisohjaajat. Kolmessa koulutuksessa vieraili ulkopuolinen asiantuntija. Kouluttajavalinnoissa oli palautteen perusteella onnistuttu, osallistujat antoivat kouluttajille (asteikolla 1–5) arvosanan 4,6.

Koulutuksiin osallistuttiin 24:sta eri A-killasta (2012=25), yhteensä koulutuksissa oli 161 osallistujaa (2012=161). Koulutuksiin osallistuneista naisia oli 45 % (2012=43 %). Vetovoimaisimpia koulutuksia olivat yhdistystoiminnan peruskurssi (32 osallistujaa), naistenvoimavarapäivät (22) ja järjestöpäivät (21).

A-Kiltojen Liiton koulustoiminnasta toteutettiin arviointitutkimus YAMK opinnäytetyönä. Arvioinnin kohteena oli palvelun tavoiteperustaiset hyödyt A-kiltatoiminnalle.

Tutkimuskysymyksiä olivat:

1. Tukeeko A-Kiltojen Liiton koulutuspalvelu A-kiltojen toimintaa?
2. Millaista koulutuksen tulee olla, jotta se tukee A-kiltojen toimintaa?
3. Kuinka A-kiltojen tulee toimia koulutushyötyjen saavuttamiseksi?
4. Miten A-Kiltojen Liiton koulutuspalvelua voidaan kehittää?

Tutkimuksessa selvisi, että A-Kiltojen Liiton valtakunnallisiin koulutuksiin osallistuvien A-kiltojen toiminta on aktiivisempaa, kuin niiden, jotka eivät osallistu. Koulutusten tulee olla tavoitettavissa, A-kiltatoiminnan arvojen mukaisia sekä osallistujat huomioon ottavaa. Tutkimus kokonaisuudessaan huomioidaan A-Kiltojen Liiton koulutussuunnittelussa.

Taulukko 2.

A-Kiltojen Liiton koulutusten jaottelu tavoitteen mukaan

a) A-kiltatoiminnan ymmärrystä ja osaamista lisäävät	b) Henkilökohtaista toipumista ja kasvua tukevat
c) A-killan hallintoa ja yhdistystoimintaa vahvistavat	d) Koko A-kiltatoiminnan kehittämiseen pyrkivät

Hallituksen asettama koulutusjaosto kokoontui toimintavuoden aikana kolme kertaa. Jaosto toimi opinnäytetyön ohjausryhmänä.

A-kiltalaisille järjestettiin Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n kautta yksi tuettu terveysloma Kisakallion urheiluopistolla ja kaksi voimavaralomia Runnin kylpylässä, joista toinen oli vain naisille. Näihin osallistujia oli yhteensä 37 (2012 = kaksi loma, 29 osallistujaa).

Viestintä- ja tiedotustoiminta

Viestinnän tehtävänä on lisätä tietoisuutta A-kiltojen toiminnasta, päihdetoipumisesta ja toipumiskulttuurista sekä osallistua yhteiskunnalliseen päihdekeskusteluun. Viestinnällä varmistetaan ajankohtaisen tiedon kulku jäsenistön keskuudessa ja tarjotaan A-killoille kanavia vaikuttamiseen.

Esitemateriaali

A-kilta kutsuu toipumaan ja toimimaan -esite vakiinnutti paikansa yhtenä A-kiltatoiminnasta tiedottamisen välineenä. Vuonna 2012 julkistetusta esitteestä otettiin jo keväällä 2013 lisäpainoksena 15 000 kpl.

Jäsenkirje

Ulkoisen arvioinnin (v. 2012) mukaan yksi mielisimmistä tavoista saada ajankohtaista tietoa A-Kiltojen Liitosta A-kiltoihin on postitse tuleva jäsenkirje. A-kiltoihin lähetettiin vuonna 2013 viisi jäsenkirjettä. Jäsenkirjeet olivat kaikkien luettavina myös A-Kiltojen Liiton verkkosivuilla.

Hoitopaikkatiedotus

Hallitus linjasi kokouksessaan 22.3.2013 päihdehuoltoyksiköihin tehtävien tiedotusmatkojen tuesta. Matkatuki maksetaan kuuteen alueelliseen hoitolaitokseen suuntautuvaan tiedotusmatkaan (Järvenpään sosiaalisairaala, Kankaanpään A-koti, Mainiemen kuntoutumiskeskus, Ridasjärven kuntoutumiskeskus, Tervalammen kartano ja Tuustai-paleen kuntoutumiskeskus).

Kankaanpään A-kodissa järjestettiin Ehkäisevän päihdetyön viikolla toiminnallinen A-kiltainfo, johon osallistui kiltalaisia Tampereelta ja Turusta sekä Kankaanpään A-kodin asiakkaita ja henkilökuntaa. Tätä edelsi syksyllä kehittämispäivä A-kodin henkilökunnan, A-kiltatiedottajien sekä A-Kiltojen Liiton tiedottajan ja alueen järjestökoordinaattorin kesken. Kehittämispäivässä sovittiin tulevista säännöllisistä infoista, käytiin läpi tiedotuksen sisältöjä ja muita käytännön asioita. Kehittämispäivän ra-

kennetta tullaan hyödyntämään myös muiden hoitopaikkojen tiedotuksen organisoinnissa.

Valtakunnallinen näkyvyys

Valtakunnalliset päihde- ja mielenterveyspäivät järjestettiin lokakuussa Helsingissä. A-Kiltojen Liitto esittäytyi osastolla yhdessä hankekumppaninsa Takuu-Säätiön Omille jaloille -toiminnan kanssa. A-kiltatoimintaa ja Omille jaloille -toimintaa esittelivät A-kiltojen koulutetut vertaistalousneuvojat pääkaupunkiseudulta sekä Takuu-Säätiön hankekoordinaattori Sari Lehtonen.

A-Kiltojen Liiton syyspäivillä julkaistiin avoin vetoomus päihdeettömien asumispalvelujen ja päihdeettömän elinympäristön puolesta. Olimme myös valmistelemassa EHYT ry:n kannanottoja yhdessä muiden päihdejärjestöjen kanssa.

Liite 2:

Avoin vetoomus päihdeettömien asumispalvelujen ja päihdeettömän elinympäristön puolesta

Kampanjat

Valtakunnallinen Ehkäisevän päihdetyön viikko jatkoi edellisvuoden teemaa keskittyen onnea tuottavien yhteisöjen esiin tuomiseen. A-Kiltojen Liitto tuotti viikolle oman tiedotteen, jota A-kiltojen toivottiin hyödyntävän omassa tiedotuksessaan. Onnea vahvistamassa – yhdessä -tiedote oli ladattavissa myös A-Kiltojen Liiton verkkosivuilta. Viikon juliste toimitettiin A-kiltoihin. Kampanjasta tiedotettiin A-kiltoja jäsenkirjeiden, Vesiposti-lehden ja verkkosivujen välityksellä.

A-Kiltojen Liitto oli jälleen mukana Raittiuden Ystävien Anna Lapselle raitis joulukuun -kampanjassa. Kampanjasta tiedotettiin A-kiltoja jäsenkirjeissä ja Vesipostissa. Kampanjajuliste toimitettiin A-kiltoihin, banneri ja kampanjan video olivat verkkosivuilla.

Verkkoviestintä

A-Kiltojen Liiton verkkosivuilla kävi 32 548 yksittäistä vierailijaa. Kasvua edellisvuoteen oli 18 147 kävijää (+126 %). Kaikkien vierailujen määrä oli 48 539. Eniten yksittäisiä kävijöitä oli marraskuussa. Jäsenedistykseen suunnatun verkkosivujen ekstranet-palvelun kirjautumistunnukset oli vuoden 2013 loppuun mennessä 49 A-killalla.

A-Kiltojen Liitto rekisteröityi SOSTEn ylläpitämän ToimintaSuomi-verkkoportaalin käyttäjäksi. Portaali auttaa löytämään kootusti terveyttä ja hyvinvointia edistävien järjestöjen toiminnan ja tapahtumat. ToimintaSuomi-portaalia markkinoitiin vuoden viimeisessä jäsenkirjeessä myös A-killalle.

Naistoiminta

Naisten osuus A-kiltojen jäsenistä on reilu kolmannes (37 %). Naisten osuus oli laskussa mutta kääntyi jälleen nousuun vuoden 2013 aikana. Naiset näkyvät osuuttaan aktiivisemmin A-Kiltojen Liiton palveluissa, mm. koulutuksissa. Viime vuonna A-Kiltojen Liiton koulutuksiin osallistuneista 45 % oli naisia. A-Kiltojen Liiton kevät- kesä- ja syyspäiviin naiset osallistuvat myös suhteessa miehiä aktiivisemmin, heidän osuutensa osallistujista oli 44 %. Naisjaoston järjestämä Naisten voimavarapäivät säilyttää vuodesta toiseen vetovoimaisuutensa.

Naisjaosto on A-kiltojen naisjäsenistä koostuva asiantuntijaelin. Sen tehtävänä on auttaa naisia omassa elämäntilanteessaan ja ympäristössään löytämään selviytymiskeinoja erityisesti päihdeongelmasta syntyneisiin vaikeuksiin sekä ideoida, organisoida ja ohjata A-kiltojen naisryhmiä vertaistukitoiminnassa. Naisjaoston tavoitteena on myös suunnitella naisille heidän erityistarpeensa huomiioon ottavaa leiri-, kurssi- ja koulutustoimintaa sekä hankkia ajantasaista naisten elämää käsittelevää tietoa.

Naisjaoston (seitsemän jäsentä ja kaksi varajäsentä) kaksivuotinen toimintakausi alkoi vuoden alussa.

Vesiposti-lehti

A-Kiltojen Liiton vuositeemana oli toipumisen tarina. Vesipostin jokaisessa neljässä numerossa tuotiin esiin erilaisia näkökulmia toipumiseen. Uusina vakiopalstoina aloitti Päivä A-killassa -juttusarja sekä Ajanpakinoita-palsta. Nämä vakiopalstat nousivat esiin lukijatapaamisen (v. 2012) palautteista.

Naisjaosto kokoontui toimintavuoden aikana neljä kertaa. Naisten Voimavarapäivät järjestettiin huhtikuussa Hauholla. Voimavarapäivillä A-kiltanaisilla oli mahdollisuus keskustella omaan hyvinvointiin liittyvistä kysymyksistä ja saada sen edistämiseen uusia keinoja. Päiviin sisältyi kaikenkuntoisille sopivaa liikumista, ryhmätöitä, luentoja sekä ideoita oman tyylin löytämiseksi helpoin kotikonstein. Yhdessä Maaseudun terveys- ja lomahuolto ry:n kanssa toteutettiin Naisten terveysloma marraskuussa Runnilla. A-kiltanaisten päihdeettömällä Naisten voimavaralomalla annetaan ohjausta ja neuvontaa terveyteen ja voimaantumiseen liittyen. Loma sisältää muun muassa päivittäistä, monipuolista terveysliikuntaa, keskustelua elämänsänteen vaikutuksesta hyvinvointiin, luennon stressinhallinnasta sekä rentoutumista.

Naisjaosto tuki alueilla järjestettyjä naisten tapaamisia ja leirejä. Alueelliset naistentapahtumat järjestettiin Länsi-Suomessa ja Pohjois-Suomessa.

Naisjaoston toiminnasta aikaisemmin tehdyt dia-päivitetettiin. Dioja on tarkoitus hyödyntää eri tiedotustilaisuuksissa ja keskusteluissa.

Kehittäminen

Hallitus käynnisti vuonna 2012 seuraavien toimintojen kehittämisen ja työ jatkunut edelleen:

1. Aluetyön sisällöllinen kehittäminen
2. Strategian terävöittäminen, linjakeskustelu (palveluiden priorisointi)
3. A-kiltatoiminnan näkyvyyden vahvistaminen
4. Kokemusasiantuntemuksen roolin määrittelyä ja kehittämistä A-Kiltojen Liiton ja A-kiltojen yhteistyönä

A-Kiltojen Liitto on mukana hankeyhteistyössä silloin, kun A-kiltatoiminnalle tärkeät tavoitteet (vertaistuen lisääminen ja kehittäminen, kokemusasiantuntemuksen ja toipumiskulttuurin edistäminen, yhdistys- ja vapaaehtoistoiminnan kehittäminen jne.) voivat edistyä. Näistä lähtökohdista A-Kiltojen Liitto on mukana seuraavissa hankkeissa:

1. A-klinikkasäätiön hallinnoima hanke ”Verkottaja – Päihde- ja mielenterveystyön kokemusta, vertaisuutta ja ammattiapua” (2013–2016). Verkottaja edistää ja vahvistaa valtakunnallisesti ja paikallisesti päihde- ja mielenterveystyön järjestöjen, vertaistuki- ja kokemusasiantuntijoiden, verkostojen ja ryhmien yhteistyötä ja -toimintaa alan palvelu- ja auttamisjärjestelmässä ydinprosessien muodoissa mm. ammattilaisten ja vapaaehtoistojen aluefoorumit ja valmennusprosessit, vertais- ja kokemustoimijoiden VERKOT-foorumi, päihdetyön sähköisen KokeNet -neuvontapalvelu, yhteistyö-, toiminta- ja osaamiskäytäntöjen ja yhteistyötahojen toiminnasta tiedottaminen. Yhteistyökumppaneina ovat keskeiset ja konkreettista toimintaa järjestävät päihde- ja mielenterveysalan järjestöt.

2. A-klinikkasäätiön hallinnoima ja useiden järjestöjen yhteistyössä toteuttama ”Järjestölähtöisen päihde- ja mielenterveystutkimuksen ohjelman laatiminen (2013)”. Hankkeen tavoitteena on kehittää toimintamalli ja luoda pitkän tähtäimen suunnitelma päihde- ja mielenterveysjärjestöjen terveyttä ja hyvinvointia edistävän sekä ongelmia ehkäisevän ja korjaavan työn tutkimuksen ja siihen pohjautuvan kehittämistyön toteuttamisessa. Hanke laati järjestölähtöisen päihde- ja mielenterveystyön ohjelman vuosille 2014–2017 ja esitti hanketta RAY:n hankerahoituksen piiriin.

3. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoima Kaste-hanke ”Hyvinvointi hukassa – riippuvuus riskinä”, joka sai hankerahoituksen 1.3.2013–31.12.2015. Hankkeen tavoitteena on päihdepalvelujen yhteistoiminnan ja työmenetelmien kehittäminen Lapissa. Hankkeessa lisätään päihderiippuvuusriskissä olevien sosiaalista ja terveydellistä hyvinvointia ja osallisuutta, edistetään omaehtoista hyvinvoinnin lisäämistä ja parannetaan päihdepalvelujen osaamista, saatavuutta ja saavutettavuutta. Keinoina hankkeessa on mm. hyvinvointia edistävän ja riippuvuutta ehkäisevän ryhmätoiminnan kehittäminen ja matalan kynnyksen palvelumuotojen ja yhteisöllisten työmuotojen kehittäminen. Hankkeessa myös rekrytoidaan kehittäjäasiakkaita, päihdepalvelun työmuotojen ja palveluprosessien uudistamiseen. A-Kiltojen Liitto on hankkeessa mukana Pohjois-Suomen aluetyön osalta.

A-Kiltojen Liitto on mukana myös Alkoholiohjelman ohjelmakaudella 2012–2015. Alkoholiohjelma on valtiovoimien, kuntien, järjestöjen ja alkoholielinkeinon yhteistä ponnistuksista muodostuva toimintakokonaisuus, jonka keskeisinä tavoitteina on päihdehaittojen riskikäytön ehkäiseminen ja vähentäminen. Alkoholiohjelman vuoden 2013 teema oli Alkoholi ja väkivalta. A-Kiltojen Liitossa on tehty Alkoholiohjelman toimintasuunnitelma, jonka mukaisesti Alkoholiohjelmaa toteutetaan.

Aluetyön kehittäminen

Ulkoisen arvioinnin pohjalta kehitettiin aluetyötä, jossa päätettiin painottaa alueverkostotyötä. A-kiltakohtaista ohjausta vähennetään ja voimavaroja kohdennetaan enemmän alueelliseen ja seudulliseen järjestötoiminnan koordinaatioon sekä tarpeen ja resurssien mukaan aluekoulutuksiin.

Vaikutusten arviointi ja toiminnan seuranta

A-Kiltojen Liiton toiminnan tuloksellisuutta ja vaikutuksia seurataan kolmen sidosryhmän ja niille asetettujen hyvinvointitavoitteiden toteutumisen kautta. Sidosryhmät ja niiden hyvinvointitavoitteet ovat

- Yksittäinen päihdetoipuja – elämänhallinnan parantuminen
- A-kilta-yhdistys – sosiaalisten verkostojen kehittyminen
- Paikkakunnan toipumiskulttuuri – sosiaalisen verkoston synnyttäminen

Hyvinvointitavoitteen saavuttamisen seurantaan varten kullekin hyvinvointitavoitteelle on asetettu toimenpidetavoite ja määritelty, mitä asioita muutoksen aikaansaamiseksi tehdään. Edelleen on kirjattu muutos, jonka halutaan sidosryhmässä tapahtuvan sekä indikaattorit ja mittausmenetelmä, joilla tulos osoitetaan. Mittaus uusitaan vuosittain ja muutoksia seurataan sekä analysoidaan.

Indikaattoreista tärkeimpiä on päihteetön päivä. Onhan A-kiltatoiminnan tavoitteena tuottaa päihdetoipujan elämään lisää päihteettömiä päiviä ja sitä kautta elämänhallinnan ja -laadun kohenemistä. Päihteettömiä päiviä tuotetaan sekä A-kiltojen omassa toiminnassa, että A-Kiltojen Liiton järjestämissä tapahtumissa ja palveluissa.

Taulukko 3.

A-kiltatoiminnan päihteettömät päivät 2013

Toimintamuoto	Päihteettömiä päiviä
A-Kiltojen Liiton valtakunnalliset tapahtumat	606
Naisten tapahtumat	66
Aluetapaamiset	1015
A-Kiltojen Liiton valtakunnallinen ja alueellinen koulutus	521
A-kiltalaisille suunnatut tuetut lomamat	222
A-kiltojen päihteettömät päivät	239 213
Päihteettömät päivät yhteensä	241 643

A-kiltatoiminnassa tuetaan siis vuosittain lähes neljännesmiljoona päihteetöntä päivää päihdetoipumiseen pyrkiville henkilöille.

Toimintavuoden aikana kehitettiin myös palautelomakkeita, joilla vuoden 2014 aikana aletaan keräämään tietoa:

- liiton tapahtumiin osallistuvien taustatiedoista (sukupuoli, ikä, työmarkkina-asema)
- palautelomake tiedon keräämiseksi liiton kaikkien tapahtumien onnistumisesta (aiemmin käytössä vain koulutusten osalta)

Myös A-kiltojen toiminnasta kerätään vuosittain palautetietoa, joka kootaan yhteen ja julkaistaan liiton vuosikertomuksen liitteenä.

Liite 3:

A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset

Hallinto ja yhteistyö

Jäsenistö käyttää ylintä päätösvaltaa yhdistyksen kokouksissa. A-Kiltojen Liiton kevätkokous pidettiin 24.3. Kankaanpään Kuntoutuskeskuksessa. Paikalla oli 42 henkilöä ja edustettuna 17 äänivaltaista jäsenyhdistystä. Syyskokous pidettiin 27.10. Saarenottan kurssi- ja leirikeskuksesta Kemissä. Paikalla oli 54 henkilöä ja edustettuna 23 äänivaltaista jäsenyhdistystä.

Syyskokouksessa valittiin A-Kiltojen Liiton varapuheenjohtajaksi kaudelle 2014–2015 Hannu Gustafsson (Espoon A-kilta Hykaa ry) ja taloudenhoitajaksi Kari Salin (Imatran A-kilta ry). Lisäksi valittiin erovuorossa olevien hallitusjäsenien tilalle Etelä-Suomen alueelta Raija Salin (Kirkkonummen A-kilta ry) ja varajäseneksi Petri Seulanto (Lohjan A-kilta ry). Keski-Suomen alueelta hallituksen jäseneksi valittiin Rauno Pöyhönen (Laukaan A-kilta ry) ja varajäseneksi Sisko Haaparanta (Mäntän seudun A-kilta ry). Pohjois-Suomen alueelta hallituksen jäseneksi

valittiin Irja Oravisjärvi (Raahen A-kilta ry) ja varajäseneksi Matti Moilanen (Ylä-Kainuun A-kilta ry).

A-Kiltojen Liiton asioita hoitaa ja sen toimintaa johtaa ja valvoo hallitus. Hallitus kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa. Johtoryhmä koordinoi A-Kiltojen Liiton toimintaa, valmistelelee asiat hallitukselle ja seuraa päätösten täytäntöönpanoa. Johtoryhmä kokoontui viisi kertaa.

A-Kiltojen Liitto on vuokrannut Takuu-säätiön palkkaamalle koordinaattorille työtilan aj. 1.1.–31.3.2013 (Itsenäisyydenkatu 17 B, 33500 Tampere).

Liite 4:

A-Kiltojen Liiton luottamustehtävät

A-Kiltojen Liitto ry kuului jäsenenä Suomen Sosiaali ja terveys SOSTE ry:een ja Sosiaalialan Työntantajat ry:een. A-Kiltojen Liitolla on Takuu-säätiön kanssa kumppanuussopimus, jossa määritellään sopijapuolten välisiä työnjakoja ja vastuita jalkautuvan vertaistalousneuvonnan toteuttamiseksi. A-Kiltojen Liitto on allekirjoittanut myös Alkoholihoihjelman 2012–2015 yhteistyökumppanuussopimuksen.

A-Kiltojen Liitto on edustettuna seuraavissa yhteistyökumppaneitten ohjaus-, kehittämis- tai johtoryhmissä tai neuvottelukunnissa:

- A-klinikkasäätiön valtuuskunta ja tutkimus- ja hoitoeettinen neuvottelukunta
- Sosten valtuusto/ varajäsen
- Päihdehuollon valtakunnallinen yhteistyöverkosto ja sen työvaliokunta
- Etelä-Kymenlaakson Sohvi –hankkeen kehittämisryhmä
- Lapinliiton järjestöneuvottelukunta
- Länsi-Pohjan mt- ja päihdeneuvosto
- Kriminaalihuollon tukisäätiön ja Keravan vankilan Juuret vapauteen -hanke Kuluttajaparlamentti
- Kunnallinen Päihdehuoltoyhdistys ry

Hallitus kävi keskustelun ja arvioinnin kumppanuuksista syksyllä 2013. Arvioinnin perusteella strategisesti tärkeinä kumppaneina pidettiin A-klinikkasäätiötä ja Päivyt -verkostoa. Hankkeista tärkeänä pidettiin Etelä-Kymenlaaksossa toteutettua Sohvi -hanketta.

Liite 5:

A-Kiltojen Liiton edustukset 2013

Varsinaisen toiminnan henkilöstö

A-Kiltojen Liiton varsinaisessa toiminnassa on kahdeksan työtehtävää. Järjestökoordinaattori Ilmo Häkkinen jäi eläkkeelle 1.5. alkaen ja samasta ajankohdasta alkaen jäi äitiyslomalle järjestökoordinaattori Aulikki Otranen. Avoin järjestökoordinaattorin tehtävä laitettiin hakuun. Tehtävään valittu henkilö ei kuitenkaan ottanut sitä vastaan. Pitkittyneen hakuprosessin jälkeen päädyttiin täyttämään toinen järjestökoordinaattorin tehtävä 27.5. alkaen sijaisuudella, johon valittiin Mikko Putaja. Hänet vakinaistettiin järjestökoordinaattoriksi 1.10 alkaen.

Henkilöstön työterveyshuolto on järjestetty Tullinkulman Työterveydessä (Tampere), Mehiläisessä (Oulu) ja Hyvinkään Perusturvakeskuksessa. Ilmo Häkkisen jäätyä eläkkeelle ja järjestökoordinaattoripalveluiden siirryttyä Tampereelle irtisanottiin Hyvinkään Perusturvakeskuksen Työterveyshuollon sopimus 1.5. alkaen. Työsuojelua varten on työntekijöiden valitsema työsuojeluvaltuutettu (Noora Nieminen) ja työnantajaa edustavana työsuojelupäällikkönä toimii Ville Liimatainen.

Työhyvinvoinnin parantamiseksi on järjestetty tyhy-toimintapäivä sekä omatoimisen hyvinvointia edistämään on ollut saatavissa liikunta-/kulttuuri-seteleitä.

Vakinaisesta henkilöstöstä seitsemän on sijoitettu keskustuomistoon Tampereelle ja yksi Oulun aluetuomistoon.

Liite 6:

Henkilöstö 2013

Talous

RAY:n yleisavustusta haettiin toimintavuodelle 614 000 euroa, ja saatiin 581 000. Tämän vuoksi talousarvio karsittiin eri menokohteilta 39 408 euroa ja lisäksi rahoitustulos merkittiin 7215 euroa alijäämäiseksi. Alijäämä päätettiin kattaa vuosien saatossa syntyneellä ylijäämällä.

Toimintavuoden aikana syntyi säästöjä henkilöstömenoissa edellä kuvatulla tavalla, joten lopullinen tilinpäätös muodostui hiukan ylijäämäiseksi.

A-Kiltojen Liitto ry:n toimintavuoden omatoiminen tuotto oli yhteensä 41 861 euroa. Raha-automaat-

tiyhdistyksen yleisavustus varsinaiseen toimintaan oli 581 000 euroa ja päihdeasiamiestoiminnan kohdennettu toiminta-avustus 205 576 euroa. Kaikki tuotot yhteensä olivat 832 676 euroa.

Oman toiminnan kulut olivat 603 871 euroa, jaetut perushankinta-avustukset 3697 euroa ja päihdeasiamiestoiminnan kulut 207 009 euroa.

Kaikki kulut yhteensä olivat 817 023 euroa, joten tilikauden tulos on 15 652 euroa ylijäämäinen.

PÄIHDEASIAMIESTOIMINNAN VASTUUALUE

Päihdeasiamiestoiminta on järjestöpohjaista edunvalvontaa, minkä tavoitteena on ollut vaikuttaa päihdehuollon asiakkaan asemaan ja kohteluun siten, että perusoikeudet sekä muut lakisääteiset oikeudet ja etuudet toteutuvat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Toiminnalla on siten pyritty ennaltaehkäisemään päihdeongelmaisten ja heidän läheistensä jäämistä palvelujen ulkopuolelle ja estää väliinpuotoamistilanteita.

Päihdeasiamiestoiminta täydentää ja tukee olemassa olevia palveluja ja lakisääteistä asiamiestoimintaa. Päihdeasiamies on palvelujen järjestäjistä kunnista ja palvelujen muista tuottajista riippumaton asiakkaan oikeuksien puolestapuhuja muuttuvassa kunta- ja palvelurakennemuutoksen toimintaympäristössä. Toimialueena on koko maa ja palvelut ovat kaikille niitä tarvitseville avoimia.

Päihdeasiamiestoiminta on saanut rahoituksen Ray:n Ak5 -avustuksena. Vuodelle 2013 avustuksen suuruus oli 190 000 euroa haetun mukaisesti. Päihdeasiamiehen toimistossa on työskennellyt kaksi työntekijää päihdeasiamies ja edunvalvontakoordinaattori. Toimisto sijaitsee Helsingissä yhteistiloissa Kriminaalihuollon tukisäätiön asiamiesten kanssa.

Asiakastyö

Edunvalvonnan kohderyhmänä ovat olleet vapaaehtoisesti päihdehoitoon ja -kuntoutukseen haakeutuvat henkilöt, joilla on ollut ongelmia lakisääteisten oikeuksien toteutumisessa koskien mm tarpeenmukaiseen päihdehoitoon ja -kuntoutukseen pääsyä, hoidonaikaista kohtelua sekä kuntoutuksen aikaista sosiaaliturvaa (sairauspäivä- ja kuntoutusraha) sekä niihin välittömästi liittyviä kysymyksiä kuten asumista, kotikunta- ja tietosuoja-asioita. Lisäksi kohderyhmänä ovat olleet myös läheiset ja muut päihdetoimijat, jotka hoitavat asiakkaan päihdekuntoutukseen liittyviä asioita kuten kuntien päihdepalvelujen ja hoitopaikkojen työntekijät sekä vapaaehtoistoimijat. Yhteydenottojen määrä on ollut n 1250.

Edunvalvonta on tapahtunut yksilötasolla neuvontana ja ohjauksena pääasiallisesti puhelimitse, kirjeitse ja sähköpostitse sekä kotisivujen kautta. Tarvittaessa on oltu yhteydessä viranomaistahoihin asioiden hoitamista varten sekä avustettu asiakkaita etuuksien omatoimisessa hoitamisessa ja hylättyjen päätösten ja muistutusten tekemisessä mallien avulla. Tarvittaessa asiaa on viety eteenpäin asiakkaan valtuuttamana.

Muu vaikuttamis- ja tiedotustoiminta

Yleisellä tasolla on vaikutettu viranomaiskäytäntöihin ja -ohjeistukseen mm tiedottamalla, kouluttamalla ja konsultoimalla asiakkaan oikeuksista. Vierailuja päihdehoitopaikkoihin ja osallistumalla koulutustapahtumiin luennoitsijana (n. 33) on tuotu esille asiakkaan lakisääteisiä oikeuksia, annettu lausuntoja, kannanottoja ja kommentteja (5) koskien mm sosiaali- ja päihdehuoltolaon uudistamista ja palvelurakennetta sekä osallistuttu alan eri seminaareihin (n. 12) käyttämällä puheenvuoroja asiakkaan asemaan ja lakisääteisiin oikeuksiin liittyen.

Vaikuttamistoiminnalla on pyritty varmistamaan viranomaiskäytäntöjä siten, että ne huomioivat paremmin kohderyhmän tarpeet lakia sovellettaessa ja tulkittaessa. Kunta- ja palvelurakennemuutosten edetessä on ollut tärkeää, että päihdepalvelujen saatavuus turvataan myös syrjäseutujen asiakkaille ja pyritään laajemmin ennaltaehkäisemään asiakkaiden oikeusturvan loukkauksia.

Tiedotustoiminnalla on pyritty edistämään asiakkaan oikeuksien toteutumista mm kotisivujen kautta (käyntejä 8920) ja sekä esitteitä jakamalla. Asiakkaan oikeuksien toteutumisen vahvistamiseksi on tehty opas ja selvitystä asiakasnäkökulman toteutumisesta eri päihdepalveluissa (sp-kysely 10 paikkakunnalla) sekä päihdepäivillä. Kyselyn tulosten avulla on myös tavoitteena päihdeasiamiestoiminnan kehittäminen.

Yhteistyösuhteet

Yhteistyötä on jatkettu eri viranomaisstahojen ja muiden päihdetoimijoiden kanssa. Yhteistyökumppaneiden kanssa on käsitelty asiakkaan oikeuksia ja käytännössä esiin tulleita puutteita niiden toteutumisessa. Jatkettu toiminnallista yhteistyötä muiden järjestöjen asiamiesten kanssa ja erityisesti yhteistiloissa toimivien Kritsin asiamiesten kanssa koskien mm hoitojatkumojä siviili- vankila -akselilla.

Päihdeasiamies on osallistunut A-Kiltojen liiton keväät- ja syyspäiville, liiton hallintoon johtoryhmän jäsenenä ja hallituksen kokouksiin sekä asiantuntijana A-klinikkasäätiön hoito- ja tutkimuseettisen toimikunnan, Päihdehuollon valtakunnallisen yhteistyöryhmän kokouksiin sekä eri sidosryhmien yhteistyötapaamisiin.

Tavoitteiden seuranta

Päihdeasiamiestoiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista on seurattu asiakkaiden ja muiden toimijoiden yhteydenottojen ja palautteiden sekä liiton vuosiraporttien avulla. Koulutustilaisuuksissa ja vierailujen yhteydessä on kerätty palautetta ja tietoja asiakkaan asemaan vaikuttavista seikoista. Oikeuksien toteutumista on seurattu myös viranomaiskäytännöissä sekä lakien soveltamisen ja tulkintojen kautta ennakkotapausten valossa.

Liite 1: Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.

A-kiltojen toimintatiedot 2010–2013

	2013	2012	2011	2010
Vastanneiden A-kiltojen määrä (%toimivista A-killoista)	48 (83%)	37 63%	43 72%	42 69%
Jäsenmäärä yht. - joista naisia	2827 1038 (37%)	2708 859 (32%)	2857 1073 (38%)	2815 1070 (37%)
Jäsenmäärä/kilta keskim.	59	73	66	67
Käynnit A-killoissa	239213	224 740	244 432	224 216
Työntekijöiden määrä, yht.	86	90	80	53
Tukityöllistettyjä	283	250	277	55

Liitetaulukko 2.

A-kiltojen toimintamuodot 2010–2013

Toimintamuoto	2013	2012	2011	2010
Vastanneiden A-kiltojen määrä	48	37	43	42
A-kiltaillat	25	21	21	23
Jäsenillat	21	19	16	25
Luontoretket ja leirit	37	28	ei tietoa	ei tietoa
Kulttuuriretket	19	ei tietoa	ei tietoa	ei tietoa
Liikkumiseen ja terveyteen liittyvät tapahtumat	29	19	ei tietoa	ei tietoa
Edullinen ruoka jäsenistölle	22	18	17	20
Peseytymis- tai saunomismahdollisuus	23	18	18	10
Yhteistoiminta toisten A-kiltojen kanssa	45	35	ei tietoa	ei tietoa
Tukihenkilötoiminta	23	13	19	10
A-kiltainfot ja tiedotuskäynnit (krt/vuosi)	423	226	ei tietoa	ei tietoa
Vertaistalousneuvonta (PA-ryhmä)	10	10	ei tietoa	ei tietoa
Talkootoiminta	30	28	ei tietoa	ei tietoa

Liitetaulukko 3.

A-kiltojen ohjatut ryhmät 2013

Vertaistukiryhmät	Kertoja	A-kiltoja	Toiminnalliset ryhmät	Kertoja	A-kiltoja
Naisille	223	6	Naisille	252	7
Miehille	154	5	Miehille	264	6
Naisille ja miehille	1076	18	Naisille ja miehille	2166	21

Liitetaulukko 4.

A-kiltojen aukiolo 2010–2013

Aukiolo	2013	2012	2011	2010
Vastanneiden A-kiltojen määrä	48	37	43	42
Joka päivä	12	11	12	8
Joka arkipäivä	18	15	18	21
3–4 kertaa viikossa	2	-	1	2
1–2 kertaa viikossa	9	9	8	7
Harvemmin	9	2	4	4

Liitetaulukko 5.

A-Kiltojen Liiton tapahtumien osallistujamäärät 2013

Tapahtumat		Pe	La	Su	Osallistujia	Päihteettömiä päiviä	A-kiltoja yhteensä
Kevätpäivät ja -kokous 23.3.–24.3. 2013	Miehiä	13	25	25	45	113	17
	Naisia	11	20	19			
	Yhteensä	24	45	44			
Kesäpäivät 29.6.–30.6.2013	Miehiä	12	42	36	71	153	17
	Naisia	8	29	26			
	Yhteensä	20	71	62			
Syyspäivät ja -kokous 26.–27.10.2013	Miehiä	10	30	29	56	130	18
	Naisia	11	26	24			
	Yhteensä	21	56	53			
Umpihankifutis 2.–3.2.2013	Miehiä	11	11	11	13	36	3
	Naisia	2	2	2			
	Yhteensä	13	13	13			
Sulkavansoutu 11.–14.7.2013	Miehiä				14	28	3
	Naisia						
	Yhteensä		14	14			
Suopotkupallo 19.–20.7.2013	Miehiä	12	12	12	14	42	3
	Naisia	2	2	2			
	Yhteensä	14	14	14			
Tietomestaruuskisa 29.9.2013	Miehiä		30		40	40	7
	Naisia		10				
	Yhteensä		40				
Biljardikisat 16.–17.11.2013	Miehiä		33	31	33	64	4
	Naisia						
	Yhteensä		33	31			
Yhteensä					286	606	Keskimäärin 9/ tapahtuma

*Liitetaulukko 6.**Järjestökoordinaattorien tekemät A-kiltakäynnit, kouluttajana toimiminen ja matkapäivät 2013*

	2013		2012	
	Lukumäärä	Keskm./ työnt.	Lukumäärä	Keskm./ työnt.
A-kiltakäynnit	76	25	153	38
Kouluttamispäivät	36	12	32	8
Matkapäivät	182	61	303	76

*Liitetaulukko 7.**Osallistuminen aluetapahtumiin 2013*

A-kiltojen osallistuminen	Aluetapaamiset	Naisten alueseminaari	Kaikki aluetyön tapahtumat
Etelä-Suomi	11/15	ei järjestetty	13/15
Kaakkois-Suomi	3/5	ei järjestetty	3/5
Länsi-Suomi	13/15	2/15	13/15
Itä-Suomi	8/11	ei järjestetty	8/11
Pohjois-Suomi	10/12	4/15	10/12
Yhteensä	45/58	6/58	47/58

*Liitetaulukko 8.**Aluetapaamisten osallistujamäärät ja päihteettömät päivät 2013*

Aluetapaamiset	Osallistujat	Päiviä	Päihteettömät päivät
Etelä-Suomi I	30	1	30
Etelä-Suomi II	42	1	42
Etelä-Suomi III	15	2	30
Etelä-Suomi IV	36	1	36
Itä- ja Kaakkois-Suomi I	23	2	46
Itä- ja Kaakkois-Suomi II	39	2	78
Itä- ja Kaakkois-Suomi III	36	3	108
Itä- ja Kaakkois-Suomi IV	37	3	111
Länsi-Suomi I	14	2	28
Länsi-Suomi II	19	2	39
Länsi-Suomi III	48	4	192
Länsi-Suomi IV	30	1	30
Pohjois-Suomi I	31	1	31
Pohjois-Suomi II	25	3	75
Pohjois-Suomi III	33	3	99
Pohjois-Suomi IV	44	1	44
Yhteensä	488	32	1019

Liite 2:

A-Kiltojen Liitto ry

Syyskokous 27.10.2013

AVOIN VETOOMUS PÄIHTEETTÖMIEN ASUMISPALVELUJEN JA PÄIHTEETTÖMÄN ELINYMPÄRISTÖN PUOLESTA

Toipuminen päihteiden ongelmakäytöstä vaatii sekä toipujalta itseltään että ympäristöltämme paljon. Päihdehoidon jälkeen on tärkeää, että toipuminen voi jatkaa valvotusti päihteettömässä asumisessa. Myös ympäristön tulee tukea päihteetöntä elämää ja tarjota mahdollisuus elää ja toimia ilman, että päihdeet täyttävät toipujan elinpiirin. Toipuminen vaatii myös sitä, että arkinen ympäristö olisi vapaa päih-teistä ja niiden tarjonnalta.

Suomalainen yhteiskunta on viime vuosina sallinut päihteiden anniskelun ja käytön sellaisissa arjen ympäristöissä, joissa sitä aikaisemmin ei ole ollut. Monet tapahtumat, kahvilat, puistot ja urheilukilpailut ovat paikkoja, joissa päihteiden anniskelu ja käyttö on sallittua ja yleistä. Päihteiden vallatessa arjen elämänympäristöjä, on päihdeettömien ympäristöjen määrä samassa suhteessa vähentynyt. Päihdetoipujat kummastelevat sitä, että samalla kun yhteiskunta haluaa lisätä savuttomia ympäristöjä, sallitaan päihde-ehtoisten ympäristöjen lisääntyminen. Monelle suomalaiselle olisi kuitenkin tärkeä hyvinvoinnin osatekijä saada elää ilman altistumista päihteidenkäytölle ja sen vaikutuksille. Päihdetoipujalle se on suorastaan elämisen ehto. A-killat tarjoavat päihdetoipujalle päihdeettömän yhteisön ja toimintaa. Koko päihdetoipujan elämä ei kuitenkaan voi tapahtua A-killan piirissä. Liian usein A-killissa joudutaan näkemään tilanne, jossa hyvin alkanut toipuminen katkeaa ikävin seurauksin siihen, että toipujalle ei ole järjestynyt mahdollisuutta päihdeettömään asumiseen.

Päihdeettömien asumispalveluiden määrä on riittämätön. Vain harvat kunnat ovat huolehtineet siitä, että sitä on tarjolla tarvetta vastaavasti. A-Kiltojen Liitto ry vetoaa kuntiin päihdeettömien asumispalvelujen pikaiseksi lisäämiseksi. Päihdeettömien asuminen on yhteiskunnalle halpa päihdepalvelu, joka onnistuessaan tuottaa merkittäviä yhteiskunnallisia säästöjä.

A-Kiltojen Liitto ry vetoaa kaikkiin tahoihin, jotka voivat vaikuttaa päihdeettömien asumispalveluiden ja päihdeettömän elintilan puolesta.

Liite 3:**A-Kiltojen Liitto ry:n toiminnan seuranta, vaikutukset ja tulokset**

Hyvinvointitavoite: Elämisenhallinnan parantuminen

Sidosryhmä (kenen toiminnassa tai olosuhteissa tapahtuu muutos): Toipuja

Toimenpidetavoite	Muutosteot	Osoitin (indikaattori)	Mitattu tulos 2013
Päihdetoipuja saa vertaistuen ja päihteettömän ympäristön avulla päihteettömän päivän ja osallisuutta yhteisössä	A-killoissa järjestetään päihteettöntä toimintaa ja vertaistukea	Päivien määrä jolloin A-killassa on ollut toimintaa	8775
		A-kiltojen päihteettömät toimintamuodot yhteensä (sis. ryhmät)	353
	Järjestetään koulutusta ja virkistystoimintaa toipumisen tueksi	A-Kiltojen Liiton järjestämät valtakunnalliset koulutus- ja virkistyspäivien määrä	40 päivää 1155 osallistumispäivää
Osallistetaan päihdetoipuja yhteisöihin	Järjestetään A-killoissa ryhmätoimintaa osallisuuden tukemiseksi	A-killoissa toimivien ryhmien kokoontumiskerrat	4135
Vertaistuen ja toipumistiedon saaminen ja jakaminen	Osallistetaan päihdetoipuja A-kiltaan osallisuuden ja vertaistuen mahdollistamiseksi	A-kiltojen käyntikerrat	239 213
	Vesiposti -lehti antaa tietoa toipumiseen	Vesipostin tilaajamäärä	365
		Vesipostin ilmaisjakelu	277
		Painetut Vesipostit	4 x 1000
Toipujan terveys paranee vertaisryhmäliikunnan ja ulkoilun avulla	Koulutetaan A-kiltalaisista kiltakoutseja ja vertaisliikuttajia järjestämään ja ylläpitämään A-killoissa terveystoimintaa	Kiltakoutsi -koulutukseen osallistuneet	8
		Vertaisliikuttaja -koulutukseen osallistuneet	5
Päihdetoipumisen ja toipumismotivaation vahvistamiseksi ylläpidetään keskustelua päihdetoipumisesta	Vesiposti-lehdessä ja muussa mediassa nostetaan esiin A-kiltalaisia toipumistarinoita	Vesipostissa julkaistut toipumistarinat/vuosi	A-kilta-artikkelit 20 Toipumistarinat 11

*Hyvinvointitavoite: Osallisuus ja sosiaaliset verkostot kehittyvät**Sidosryhmä (kenen toiminnassa tai olosuhteissa tapahtuu muutos): A-kilta*

Toimenpidetavoite	Muutosteot	Osoitin (indikaattori)	Mitattu tulos 2013
A-kilta on terve toipujajyhdistys, joka tukee toipujaa	A-kilta saa toiminnanohjausta yhdistystoimintansa ja perustehtävänsä järjestämiseen ja kehittämiseen	Toimintamuotojen määrä/A-kilta (sis. ryhmät)	7,4 toimintamuotoa
		Työntekijöiden käynnit toimivissa A-killoissa	76 käyntiä
		Toiminnanohjauspalvelua käyttäneet A-killat	54/58
A-killassa toimitaan toipujien etujen hyväksi	A-killasta osallistutaan valtakunnallisiin ja alueellisiin koulutuksiin ja tapahtumiin A-kiltatoiminnan laadun ja vaikuttavuuden edistämiseksi	Yhteiseen naistoimintaan osallistuvat A-killat/kaikki A-killat	14/58
		Aluetyöryhmiin osallistuvat A-killat/kaikki A-killat	45/58
		Valtakunnallisiin koulutuksiin osallistuvat A-killat/kaikki A-killat	24/58
A-killan toimintaedellytykset ovat kunnossa	Vähävaraisia A-kiltoja avustetaan taloudellisesti, jotta niissäkin olisi perustehtävän kannalta tarpeelliset perustarvikkeet	Avustettujen A-kiltojen määrä/vuosi	5
A-killassa on osaavia vapaaehtoisia	A-kiltalaisten osaamista tuetaan koulutuksella toiminnan laadun kehittämiseksi	Yhdistystoiminnan peruskurssille ja A-kiltatoiminnan peruskurssille osallistuneiden A-kiltojen määrä/ kaikki A-killat	14 A-kiltaa / 58 / 7 tapahtumaa
A-killassa on toipumista edistävä toipumiskulttuuri	A-kilta kehittää toipumiskulttuuriaan ja vertaistukitoimintaansa, A-kilta näkyy ulospäin	A-kiltojen yhteistyökumppaneitten määrä/A-kilta	7,9
		A-kiltojen näkyminen mediassa	99 juttua

*Hyvinvointitavoite: Sosiaalisen verkoston synnyttäminen edistämään päihdetoipumista
Sidosryhmä (kenen toiminnassa tai olosuhteissa tapahtuu muutos): Paikkakunnan toipumiskulttuuri*

Toimenpidetavoite	Muutosteot	Osoitin (indikaattori)	Mitattu tulos 2013
A-kiltatoiminnasta tiedotetaan, paikallinen tarve päihdetoipumisen vertais- tuelle tunnistetaan ja siihen vastataan	Paikkakunnalla järjestetään infotilaisuuksia A-kiltatoiminnasta	A-Kiltojen Liiton henkilöstön järjestämät info-tilaisuudet	8
	Luodaan toiminnanohjauksen keinoin paikkakunnalla kättilöintiryhmä synnyttämään vertaistukiyhdistystä	Toimivat kättilöintiryhmät 31.12.	-
Toipumiskulttuuri ja vertaistukitoiminta on tunnettua päihdetoipujien keskuudessa	A-kiltatoiminnasta tiedotetaan hoitopaikoissa	A-kiltojen järjestämien tiedotustilaisuuksien määrä	423
Vertaistuki- ja toipumisryhmien käynnistyminen edistää yhdistysmuotoista A-kiltatoimintaa paikkakunnalla	Toipumisryhmiä perustetaan ennen A-killaksi järjestäytymistä	Paikkakunnat, joissa on A-kiltatoiminnan kaltaista toimintaa mutta ei A-kiltaa	1

Liite 4: A-Kiltojen Liiton luottamustehtävät

<i>Puheenjohtaja:</i>	Silvennoinen, Hannu	Tampereen A-kilta ry
<i>Varapuheenjohtaja:</i>	Gustafsson, Hannu	Espoon A-kilta Hykaa ry
<i>Taloudenhoitaja:</i>	Salin, Kari	Imatran A-kilta ry
<i>Jäsenet:</i>	Salin, Raija	Kirkkonummen A-kilta ry
	Leskinen, Anneli	Siilinjärven A-kilta ry
	Itkonen, Matti	Tampereen A-kilta ry
	Oravisjärvi, Irja	Raahen A-kilta ry
	Pöyhönen, Rauno	Laukaan A-kilta ry
	Lottonen, Aki	Etelä-Saimaan A-kilta ry
<i>Varajäsenet:</i>	Kankaanpää, Heikki	Porin A-kilta ry
	Moilanen, Matti	Ylä-Kainuun A-kilta ry
	Saarela, Hannu	Anjalankosken A-kilta ry
	Pehkonen, Viljo	Iisalmen A-kilta ry
	Seulanto, Petri	Lohjan A-kilta ry
	Haaparanta, Sisko	Mäntän Seudun A-kilta ry
<i>Tilintarkastajat:</i>	Aitio, Pertti	Salo
	Männistö, Tarmo KY	Tampere (auktorisoitu tilintarkastaja)
<i>Varatilintarkastajat:</i>	Lappalainen, Marja-Liisa	Kuopion A-kilta ry
	Hänninen, Rerijo	Jyväskylän A-kilta ry

Johtoryhmä ja jaostot

<i>Johtoryhmä:</i>	Hannu Silvennoinen (pj.) Kari Salin Marjo Tervo (pam) Ville Liimatainen
<i>Koulutusjaosto:</i>	Ville Liimatainen (pj.), Aki Lottonen (Lappeenranta, hallituksen edustaja) Raimo Mäkinen (Tampere) Mikko Putaja 27.5. saakka (Tampere) Jaakko Rätty (Hämeenlinna) Jukka Oksanen (Tampereen A-klinikka)
<i>Naisjaosto:</i>	Lea Lottonen, pj. (Lappeenranta) Irja Oravisjärvi (Raahen, hallituksen edusta- ja) Marita Turtiainen (Kirkkonummi) Heidi-Tuula Peltovirta, e. Leppinen (Jyväskylä) Kirsti Metso (Oulu) Sanna Toropainen (Tampere) Kyllikki Toroi (Kuopio)
<i>Varajäsenet:</i>	Mia-Marita Paananen (Lohja) Marja-Liisa Vuoti (Oulu)
<i>Viestintäjaosto:</i>	Ville Liimatainen (pj) Hannu Ylönen (Vantaa) Matti Moilanen (Suomussalmi) Anneli Leskinen (Kuopio) Anna Niemistö Tuija Tamsi-Lehtinen

Liite 5: A-Kiltojen Liiton edustukset 2013

A-klinikkasäätiön valtuuskunta:

Ville Liimatainen

A-klinikkasäätiön hoito- ja tutkimuseettinen toimikunta:

Ville Liimatainen

Etelä-Kymenlaakson Sohvi –hankkeen kehittämisryhmä:

Aki Lottonen

Kriminaalihuollon tukisäätiön ja Keravan vankilan Juuret vapautteen -hanke

Noora Nieminen

Kuluttajaparlamentti

Anneli Leskinen

Kunnallinen päihdehuoltoyhdistys:

Hannu Gustafsson

Lapin järjestöneuvottelukunta

Eira Joutsijärvi

Lapin shp:n potilas- ja omaisneuvosto

Eira Joutsijärvi

Länsi-Pohjan mt- ja päihdeneuvosto

Jaana Heikkinen

Omille Jaloille – jalkautuvan vertaustalousneuvonnan neuvottelukunta:

Hannu Silvennoinen

PÄIVYT (Päihdehuollon valtakunnallinen yhteistyöryhmä):

Ville Liimatainen, varajäsen Hannu Silvennoinen

työvaliokunta: Hannu Silvennoinen

Suomen Sosiaali ja terveys SOSTE ry:

valtuuston varajäsen Ville Liimatainen

Liite 6: Henkilöstö 2013

Keskustoimisto ja aluetyö

Talous- ja hallintosihteeri:
Tia Helenius

Tiedottaja:
Tuija Tamsi-Lehtinen

Toiminnanjohtaja:
Ville Liimatainen

Toimisto- ja viestintäsihteeri:
Anna Niemistö

Järjestökoordinaattori (Pohjois- Suomi):
Jaana Heikkinen, opintovapaalla 1.1.–28.2.

Järjestökoordinaattori (Etelä- ja Kaakkois-Suomi):
Ilmo Häkkinen 30.4. saakka

Järjestökoordinaattori (Itä- ja Kaakkois-Suomi):
Aulikki Otranen, vanhempainvapaalla 1.5. alkaen

Järjestökoordinaattori (Itä- ja Kaakkois-Suomi, akuutit tehtävät Länsi-Suomen osalta):
Mikko Putaja, 27.5. alkaen

Järjestökoordinaattori (Etelä-Suomi) – suunnittelija
Noora Nieminen

Päihdeasiamiehen toimisto

Päihdeasiamies:
Marjo Tervo

Selvästi parempi – A-Kiltojen Liitto ry

